

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. V. Deciditur secunda pars Dissertationis circa propositionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

conclusioni Theologicæ: sic se habet ea propositio damnata: ergo erronea est. Maior est certissima. Est enim erronea propositio illa, qua quis vi consequentiæ cogitur negare propositionem de Fide: sed qui contradicit conclusioni Theologicæ, cogitur vi consequentiæ negare præmissam de Fide: ergo propositio erronea est, quæ contradicit conclusioni Theologicæ. Probatur minor: nam conclusio Theologica est, quæ evidenter inferitur ex vna præmissa de Fide, & altera evidenti: sed in argumentatione legitima, quæ constat vna præmissa de Fide, & altera evidenti; cum nequeat quis negare consequentiam, quæ evidenter inferitur, neque præmissam evidentem, quia non potest claudere oculos evidentiæ; cogitur negare præmissam de Fide: ergo qui contradicit conclusioni Theologicæ, vi consequentiæ cogitur negare propositionem de Fide.

32. Iam vero minor prioris syllogismi, quod propositio negas obligationem gravem servandi festa, contradicat conclusioni Theologicæ illatae ex vna præmissa de Fide, & altera evidenti, ostenditur hoc syllogismo: *Ecclesia habet potestatem imponendi gravem obligationem servandi festa: sed de facto illam imposuit: ergo imposita est talis obligatio gravis servandi festa.* Cuius syllogismi conclusio evidenter inferitur ex præmissis; nam licet syllogismus non servet formam Aristotelicam; tamen conclusio ex necessaria, & metaphysica connexionione antecedentis cum consequenti, evidenter inferitur. Deinde propositio maior est de Fide; & minor est evidens; cum ex supra dictis constet, esse evidens, dari tale præceptum impositum ab Ecclesia. Ea ergo est conclusio Theologica. Sed propositio damnata negat, quod ea conclusio Theologica affirmat: ergo illi contradicit.

33. Advertendum tamen est (vt observavi in 2. part. Crif. Theol. disp. 23. cap. 8. num. 233.) aliud esse, quod propositio sit erronea secundum se, & aliud, quod sit erronea, vt ab isto homine asseritur. Dicimus ergo, eam propositionem damnatam, esse secundum se erroneam propter dicta; si vero aliquis in eo syllogismo negaret minorem, quamvis evidentem, nempe claudens oculos evidentiæ, vt ab eo homine asseritur, non est erronea; quia negans propositionem evidentem, non cogitur negare propositionem de Fide; erraret quidem contra evidentiæ rei, sed non contra veritatem Fidei.

CAPUT V.

Deciditur secunda pars Dissertationis circa propositionem LIII.

ARTICVLVS I.

Referuntur Authores, & refellitur eorum fundamentum.

SUMMARIVM.

Comparatur auditio simultanea duarum Missarum cum simultanea auditione duarum partium Missæ. num. 35.

Quomodo verificatur illud proloquium, sicut se habet totum ad totum, ita se habet pars ad partem? num. 36. & seqq.

Missæ est quid compositum, sed successivum. n. 39.

Sicut se habet totum ad totum, ita pars ad partem sibi correspondentem. num. 40.

Dam.

34. **D**Amnat deinde Pontifex hanc propositionem 33. *Satisfacit præcepto Ecclesie de audiendo sacro, quia duas eius partes, imo quatuor, simul à diversis celebrantibus, audit.*

Et quidem multi sunt Scriptores, qui docuerunt hanc opinionem, vel absolute, vel tamquam probabilem, pro qua P. Mathæus de Moya tom. 2. select. in Appendic. ad tract. 2. de Religione disp. 2. quæst. 3. §. 2. refert Bonacinam, Gesualdum, Dianam, Hieronymum Garcia, & Mascareñas, hos omnes citatis eorum verbis; & alios præterea ex citatione aliorum.

Moya.
Bonac.
Gesual.
Diana.
Garcia.
Mascare.

35. Fundamentum; quo aliorum utuntur, & cui nimis fudit Diana part. 10. tract. 15. resol. 3. est. Licetum est audire simul duas Missas, simul concurrentes in altaribus coniunctis, etiam si vna Missa obliget ex præcepto, & altera ex voto: sed sicut se habet totum ad totum, ita se habet pars ad partem: ergo si licet audire simul duas Missas secundum se totas ad implendam obligationem, ita licet audire simul duas partes Missæ.

36. Sed hoc argumentum laborat in æquivoco. Nam eodem argumento probo motum rotæ horologii primæ medietatis horæ posse coexistere simul cum motu eiusdem horologii secundæ medietatis horæ; ita ut ex duabus diversis semihoris non succedat vna alteri. Nam motus solis, qui fit v. g. hora duodecima diei coexistit motui horologii; qui fit eadem duodecima hora: sed sicut se habet totum ad totum, ita se habet pars ad partem: ergo sicut illi motus totius integræ horæ coexistunt; ita duæ medietates motus horologii possunt coexistere. Vbi vides exorbitare consequentiam ex eo, quod cum in consequente deberet poni coexistentia partis vnius motus cum parte alterius; ponuntur partes vnius totius,

& non partes vtriusque totius.

37. Id autem argumentum ita recte procederet. Sicut se habet totum ad totum, ita se habet pars ad partem: sed totus motus solis vnius horæ coexistit toti motui horologii vnius horæ: ergo pars motus solis correspondet parti motus horologii.

38. Iam vero facile cognoscitur, in quo latet æquivocatio argumenti illius. Quia comparat totum ad totum, & non comparat partem vnius totius ad partem alterius totius; sed comparando totum ad totum, postea comparat duas partes vnius totius inter se.

39. Itaque Missa est vnum compositum successivum; in illo sicut se habet totum ad totum, ita se habet pars vnius totius ad partem alterius totius: & ita quia licetum est adimplere præceptum, & votum per duas totas, & integras Missas simul auditas; ita licetum est implere præceptum per duas partes vtriusque Missæ simul auditas; & ita licet implere vtramque obligationem audiendo simul ambas epistolas, & simul ambo Evangelia, & simul ambo offertoria, &c. non autem facta comparatione ad duas partes vnius totius.

40. Respondeo ergo ad argumentum, omissa maiori, distinguendo minorem: sicut se habet totum ad totum, ita se habet [pars vnius totius ad partem alterius,] concedo; ita se habet pars [vnius totius ad partem eiusdem totius,] nego. Quare si comparo duos homines simillimos, recte dicam; sicut se habet Petrus ad Paulum, ita se habent membra ad membrum; & ita sicut caput Petri est oblongum, ita caput Pauli; & sicut manus Petri habet digitos parvos, ita & manus Pauli. Exorbitabit autem consequentia, si inferat; ergo si caput Petri est oblongum, digitus Petri est oblongus; quia comparatio saltat extra propositum.

fitum. Male ergo inferunt, quod si possunt audiri duæ Missæ simul, possunt audiri duæ partes vnius Missæ simul ad præceptum implendum. Vide P. Mathæum de Moya supra citatum, qui optime agnovit æquivocationem eius argumenti.

Moya.

ARTICVLVS II.

Quam sit certum, non impleri præceptum per duas Missæ medietates simul auditas?

SVMMARIVM.

Præceptum audiendi Missam ita est intelligendum, ut impleri nequeat per duas medietates simul auditas. num. 41.

Due medietates non constituunt vnam Missam totam. n. 43.

Contra naturam entis successivi est ponere eius partes simul. n. 45.

Absurda, quæ sequuntur ex propositione damnata. n. 46. & seq.

41. **O**Mnes propositiones, quæ ad versantur propositionibus in hoc decreto damnatis, habere omnimodam certitudinem, præcipue in ordine ad praxim, constat ex disertatione præximali. Illas tamen, quæ versantur in materia Ecclesiastica, novo, & specialiori titulo debere esse certas, observavi supra cap. 2. sine. Itaque controvertentibus Doctores, an impleatur præceptum Ecclesiasticum audiendi Missam, per duas medietates Missæ simul auditas? Cum ergo hoc præceptum sit pure Ecclesiasticum, & propterea pertineat ad Romanum Pontificem declarare, quo sensu intelligendum sit illud præceptum; in damnatione huius propositionis 53. declarat Pontifex, utpote legislator

Ecclesiasticus, ita esse intelligendum præceptum, ut nullo modo impleatur per eas duas medietates simul auditas.

Lugo.

42. Lugo Cardinalis de Eucharist. disp. 22. sect. 1. optimis argumentis refutat eam propositionem, quod possint audiri duæ medietates, non solum simul, sed & successive, ad præceptum implendum. Sed fufsius Caraniel multas instantias, in Theol. fundam. à num. 778 fund. 31. etiam in hypothesi, in qua concedatur, posse impleri præceptum per duas medietates successive auditas. Breviter proponam argumenta efficaciora.

Carani

43. Primum ex P. Suario de Euchar. disp. 88. sect. 2. Præceptum obligat ad audiendam vnam Missam totam: sed illæ duæ medietates non constituunt vnam Missam totam; cum revera illud non sit vnum Sacrificium: ergo non impletur præceptum audiendo illas duas medietates. Confirmatur. Nam si vnus Sacerdos diceret vsque ad consecrationem hostiæ, & alius diceret à Consecratione calicis partem residuam; nemo dixisset Missam integram: & similiter si vnus consecraret hostiam, & calicem, & statim (extra casum extremæ necessitatis morbi repentini) cessaret à prosecutione Missæ; & alter Sacerdos diceret reliqua post consecrationem; neuter diceret Missam integram: eodem modo si hodie Sacerdos consecraret hostiam, & non sumeret illam, sed eam, quam consecravit heri, non celebraret Missam integram, sed poneret substantiam vnius, & complementum alterius Missæ: ergo neque audit Missam integram, qui duas medietates audit.

Suaris

44. Deinde infert Suarius tamquam absurdum, quod hoc modo posset dici, quod impleteret præceptum, qui audiret simul duas medietates Missæ; asserens nullum Authorem ausum fuisse

Nnnn

fuisse

Suar.

fuisse id asserte ad sua usque tempora. Et subiungit hæc verba: *Propter hæc suspecta mihi semper fuit illa doctrina, quam nonnullis etiam Theologis & iurisperitis displicere video: quia revera est parum consentanea intentioni Ecclesiastici præcepti, & Religioni, ac reverentia debita huic sacrificio.* Quod totum argumentum instruit P. Suarez contra doctrinam de duabus medietatibus Missæ audiendis successive; illud autem fortius militat in opinione damnata de duabus medietatibus simul audiendis.

45. Secundo. Contra naturam entis successivi, cuius partes sunt priores, & posteriores, est, quod tales partes sumantur simul: sed Missa est ens successivum, cum tota Missa fiat per motum labiorum: ergo contra naturam Missæ est, quod illæ partes priores, & posteriores audiantur simul.

Caram.

46. Tertium ex Caramuele supra (dato quod esset licitum duas Missæ partes successive audire ad præceptum implendum) illud quidem conflatum ex pluribus absurdis, quæ ex ea opinione inferuntur. Primo illis verbis ex num. 781. *Ergo, si essent multa altaria, quibus simul esse præsens Petrus posset, & in uno Missa inciperetur, in altero Epistola, in altero Evangelium, in altero oblatio, in altero Canon, in altero consecratio, in altero Post communio, & in altero ultimum Evangelium, posset Petrus uno quasi momento temporis integram Missam audire.* Responsiones autem ex Diana, & Leandro optime refutat.

47. Secundo ex num. 783. Posset enim idem concedi in officio Canonico in Choro, ubi singuli singulas lectiones Matutini recitant, audientibus reliquis: & ita novem monachi posset simul recitare novem lectiones. Et hinc efformat

hunc Syllogismum: *Non potest quis eodem tempore audiendo plures lectiones satisfacere præcepto de Officio Divino; & tamen satisfacit audiendo successive: ergo non potest satisfacere præcepto de audienda Missa, audiendo plures partes simul, sed debet illas audire successive.*

48. Tertio ex num. 785. Inferitur, quod quando duo socij recitant officium Divinum, posset vnus incipere verbum secundum, antequam alter absolveret primum; quod est contra sententiam omnium Theologorum; eo quod officium Divinum est ens successivum, quod propterea successive recitari debet. Hinc arguit sic: *Quando duo canonicas horas legunt, debet alter alterum expectare, nec potest simul primum verbum legere, & secundum audire: falsum est igitur, posse aliquem eodem tempore duabus partibus eiusdem præcepti satisfacere: ergo falsum est etiam, posse eodem tempore audire plures partes Missæ.*

49. Quarto. In Missa solemni, celebrans, dum canitur Gloria, Epistola, Graduale, & Evangelium, poterit prosequi reliquum Missæ audiens simul, & recitans, supposito quod simul eodem tempore potest quis pluribus partibus præcepti satisfacere etiã in ente successivo. Quinto. Posset Comunitas Monachorum in decem manipulos dividi, ita ut eodem tempore vnus manipulus recitaret matutinum, alius Laudes, alius Primam, & sic brevissimo tempore implerent obligationem recitandi Officium in Choro. Vide apud locum citatum Caramuelis reliqua absurda, quæ omitto, quia his similia.